

Research Article

ਅੰਤਰ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕਤਾ ਖੋਜ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ: ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਸੂਝਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗਲੋਬਲ ਬਾਈਬਲੀਓਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

Surjit Singh

Trained Graduate Teacher at Govt.Co-ed.Secondary school west azad nagar,Delhi under
Directorate of Education, Government of NCT of Delhi, New Delhi, India

Corresponding Author: * Surjit Singh (surjitsekhon0001@gmail.com)DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.23057809>

ਸਾਰ

ਇਹ ਸਮੀਖਿਆ ਲੇਖ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ 'ਤੇ ਖੋਜ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡੇਟਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਧੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ। ਡੇਟਾ 2025 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਧੀ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ PRISMA ਸਟੇਟਮੈਂਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਪਰ ਬਿਬਲੀਓਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਇਸ ਖੋਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਧੁਰਾ ਹੈ। ਡੇਟਾਬੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਅਸੀਂ ਖੋਜ ਕੀਤੀ, ਸਕੋਪਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੋਜ ਲੇਖ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ। ਸਾਡੇ ਨਤੀਜੇ ਸੂਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜਕਰਤਾ ਕ੍ਰੇਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੈਕਕਾਲ ਹਨ। ਕ੍ਰੇਨਸ਼ਾ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਮੈਕਕਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਨਾਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਦੇਸ਼ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਭਾਰਤੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੋਟੀ ਦੇ ਦਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਖੋਜਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁੰਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਪਛਾਣਾਂ, ਸ਼ਕਤੀ ਸਬੰਧਾਂ, ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਨੇ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤੀ ਅਕਾਦਮਿਕਾਂ ਲਈ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਾਧਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਮਰ, ਲਿੰਗ, ਲਿੰਗਕਤਾ, ਜਾਤ, ਵਰਗ, ਖੇਤਰ, ਧਰਮ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਪੇਪਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਵਜੋਂ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ।

Manuscript Information

- ISSN No: 2583-7397
- Received: 06-07-2026
- Accepted: 24-08-2026
- Published: 30-09-2026
- IJCRM:5(5); 2026: 455-466
- ©2026, All Rights Reserved
- Plagiarism Checked: Yes
- Peer Review Process: Yes

How to Cite this Article

Singh S. ਅੰਤਰ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕਤਾ ਖੋਜ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ: ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਸੂਝਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗਲੋਬਲ ਬਾਈਬਲੀਓਮੈਟ੍ਰਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ. Int J Contemp Res Multidiscip. 2026;5(5):455-466.

Access this Article Online

www.multiarticlesjournal.com

ਮੁੱਖ-ਸ਼ਬਦ: ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀਤਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਜਾਤ, ਭਾਰਤੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ, ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਦਮਨ।

1. ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਕਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਸਲ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਉਭਰੀ (ਕਾਰਬਾਡੇ, 2013)। ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਦਵਾਨ ਕ੍ਰੇਨਸ਼ਾ (1989) ਨੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰੰਗੀਨ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਬਣਾਈਆਂ, ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜ਼ੁਲਮ ਧੁਰੇ ਦੇ ਲੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ, ਨਸਲ ਅਤੇ ਵਰਗ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਰ-ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਰੂਪ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਆਮ ਜਨਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਿਦਵਤਾ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੋਲਿਨਜ਼ (2019) ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਨਜ਼ਿੱਠਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਕਲਪਿਕ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਕੁਝ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਉਹਨਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਵਰਤਾਰੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ (ਮੈਕਕਾਲ, 2005)। ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ, ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਕਾਰਬਾਡੇ, 2013)। ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤਕ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਮੈਕਕਾਲ, 2005)। ਸਮਕਾਲੀ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਅਧਿਐਨ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸਪੇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਕਾਰਬਾਡੇ, 2013)। ਪਛਾਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਨੇ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਵਿਧੀਗਤ ਢਾਂਚੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਅਧਿਐਨ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ

ਸਿਧਾਂਤ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੇ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਪਹੁੰਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਨੇੜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ (ਕਲਾਰਕ, 2013)।

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਿਦਵਤਾ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਪੇਪਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਕਲਪਿਕ ਸਮਝ ਤੱਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਅਧਿਐਨ ਕਿਵੇਂ ਲੰਘੇ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਗੁੰਝਲਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬਿਬਲੀਓਮੈਟ੍ਰਿਕ ਟੂਲਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਪੇਪਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਖੋਜ ਯਤਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਸੁਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ।

2. ਖੋਜ ਵਿਧੀ

ਇੱਕ PRISMA 2020 (Page et al., 2020) ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਨੇ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਖੋਜ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ। ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡੇਟਾਬੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਖੋਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ Scopus, Web of Science, JSTOR, ਅਤੇ Sage ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉੱਥੋਂ, Scopus ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੂਜੇ ਡੇਟਾਬੇਸਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

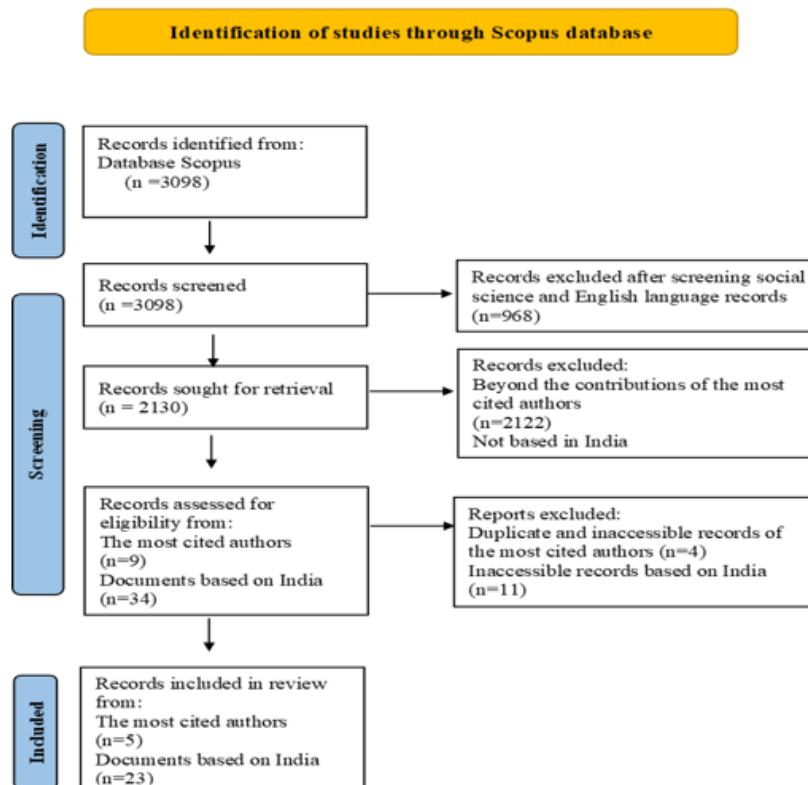
ਮੁੱਖ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸ਼ਬਦ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ PRISMA ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਕੋਪਸ ਡੇਟਾਬੇਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਰਣੀ 1. ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਡੇਟਾਬੇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ

ਡਾਟਾਬੇਸ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ
ਸਕੋਪਸ	3098
ਰਿਸ਼ੀ	2926
ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਵੈੱਬ	1805
ਜੇਐਸਟੀਓਆਰ	572

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ 2130 ਰਿਕਾਰਡ ਮਿਲੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਿੱਤਰ 1 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। VOSviewer ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਯਾਨੀ ਕਿ 2005 ਤੱਕ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਸਹਿ-ਲੇਖਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੇਖਕਾਂ ਤੋਂ ਨੌਂ ਰਿਕਾਰਡ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ। ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਰਿਕਾਰਡ ਉਪਲਬਧ ਰਹੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੂਜੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫਿਲਟਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰ 1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ 34 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ। ਤਕਨੀਕੀ ਖੇਤਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਬਾਇਓਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਬਸਟਰੈਕਟਾਂ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ਼ 23 ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ 23 ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜ ਦੇ VOSviewer ਸਹਿ-ਸ਼ਬਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, 28 ਰਿਕਾਰਡ - 5 ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ 23 ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ - ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ।

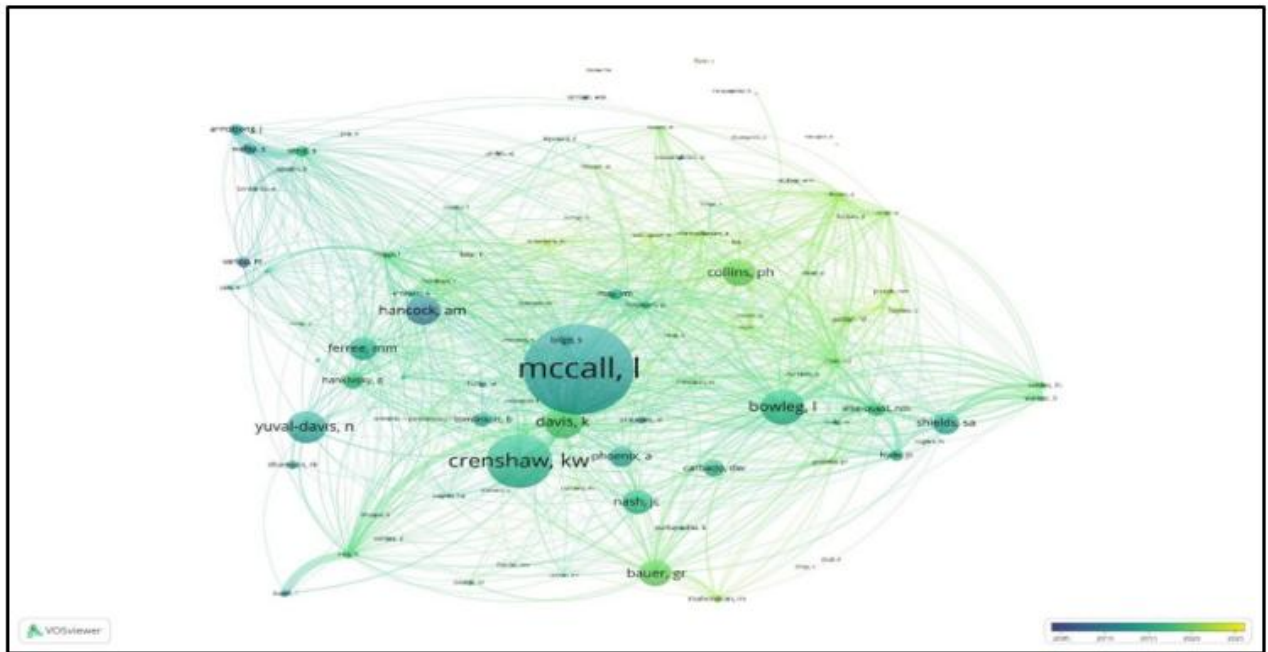
ਚਿੱਤਰ 1: PRISMA ਤੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਕੋਪਸ ਡੇਟਾਬੇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਰੋਤ: ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਪੰਨਾ ਆਦਿ, 2020)

ਗ੍ਰੰਥ ਸੂਚੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਲੇਖਕ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਹਵਾਲੇ ਵਾਲੇ ਪੇਪਰ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁੜੇ ਲੇਖਕ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ (ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਿਨਹਾ 2024)।

3. ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ

ਅਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਚਿੱਤਰ 2 ਵਿੱਚ, ਨੀਲੇ, ਹਰੇ ਅਤੇ ਪੀਲੇ ਲਿੰਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2005 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ

ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੂੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਰੰਗ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨੇਡ ਰੰਗ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਡੇਟਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੈਸਲੀ ਮੈਕਕਾਲ ਅਤੇ ਕਿੰਬਰਲੇ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ ਸਕੋਪਸ 'ਤੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੇਖਕ ਸਨ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ 6158 ਅਤੇ 3318 ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ। ਵੱਡਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਹਰਾ ਨੇਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਕਕਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲੇਖਕ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ ਹਲਕਾ ਹਰਾ ਹੈ। ਪੀਲੇ ਲਿੰਕ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਹਾਲੀਆ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੋਲਿਨਜ਼ ਅਤੇ ਡੇਵਿਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਾਲੀਆ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਚਿੱਤਰ 2: ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, VOSviewer ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੇਖਕਾਂ

3.1 ਪਹਿਲਕਦਮੀ: ਕਿੰਬਰਲੇ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ ਨੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸ਼ਬਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦਾ ਯੋਗਦਾਨ, ਇੱਕ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ (2013) ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸਿੰਗਲ-ਐਕਸਿਸ ਫਰੇਮਵਰਕ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਕਈ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਭਾਸ਼ਣ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸਲ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਛਾਣਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਤਕਰਾ ਅਕਸਰ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਵਰਗ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਪਛਾਣ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪਛਾਣਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪੱਕੇ ਗਏ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਕਾਲਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ ਨੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀਆਂ ਸੂਖਮਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੁਮੀ ਚੇ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ ਕਾਰਬਾਡੇ ਵਰਗੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਾਰਬਾਡੇ ਦੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸਵਾਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ

ਅਭਿਆਸ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਦਿਆਂ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ (ਕਾਰਬਾਡੇ, ਆਦਿ, 2013)। ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ 'ਤੇ ਜੀਵੰਤ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਬਹਿਸਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਚੇ, ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਸਲ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ, ਕ੍ਰੇਨਸ਼ਾਅ ਅਤੇ ਮੈਕਕਾਲ (ਚੇ ਆਦਿ, 2013) ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਲੇਖਕ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਬਹਿਸਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਾਸ ਅਨੁਭਵਾਂ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਛਾਣਾਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀ ਇਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਕਲਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਪਛਾਣਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਬਦਲਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਮਕਾਲੀਨ ਲਿਖਤਾਂ ਨੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪਿਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸਹਿਯੋਗ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਧੀਗਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਪਹੁੰਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਪਛਾਣਾਂ ਦੀਆਂ ਜਟਿਲਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਮਿਲਿਤ ਅਤੇ ਸਮਝਣਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਏਗਾ। ਕ੍ਰੇਨਸ਼ੋ ਦੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪਛਾਣਾਂ, ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਸੈਕਟ ਕਰਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਖੋਜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ।

3.2 ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ: ਲੈਸਲੀ ਮੈਕਕਾਲ

ਮੈਕਕਾਲ (2005) ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧੀਗਤ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਬਣ ਗਈ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਢਾਂਚੇ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਧੀਗਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ

ਸਾਂਝੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਜੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਕਾਸਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਆਏ; ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੇ, ਮੈਕਕਾਲ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕਣ ਅਤੇ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਕਾਸਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਲਿੰਗ, ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤਕ ਢਾਂਚੇ ਵਜੋਂ ਨਾਰੀਵਾਦ, ਅਤੇ ਮਰਦ ਦਬਦਬੇ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਬਣਾਉਣ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਮੈਕਕਾਲ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਐਂਟੀ-ਕੈਟੋਗਰੀਕਲ ਜਟਿਲਤਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਡੀਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਿੰਨ ਅਨੁਭਵ, ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਸਲ, ਵਰਗ, ਲਿੰਗਕਤਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡੀਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਇੰਟਰ-ਕੈਟੋਗਰੀਕਲ ਜਟਿਲਤਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਖੋਜਕਰਤਾ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਮੂਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਸਟੱਡੀ, ਨਸਲੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਨਸਲੀ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਕਕਾਲ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਪਹੁੰਚ, ਇੰਟਰ-ਕੈਟੋਗਰੀਕਲ ਜਟਿਲਤਾ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਪਾੜੇ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਅਨੁਭਵੀ ਕੰਮ ਅੰਤਰ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਗਤ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨਸਲ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਰਗ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਪਹੁੰਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹ ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪੈਟਰਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਲਾਰਕ ਅਤੇ ਮੈਕਕਾਲ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਫੇਲਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੋਸਟਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ

ਕਲਾਰਕ, ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾਡਾਈਮ (ਕਲਾਰਕ ਅਤੇ ਮੈਕਕਾਲ, 2013) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਆਮਦਨ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਉਪਜਾਊ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਥਿਊਰੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵੱਡੇ ਡੇਟਾਸੈਟ ਅੰਕੜਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੋਧ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੱਛਮੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ। ਸਕੋਪਸ ਸਥਾਨਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਗਲੋਬਲ-ਦੱਖਣੀ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

4. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕਤਾ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰਣੀ 2 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਰਤ 34 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੌਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੈਟਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

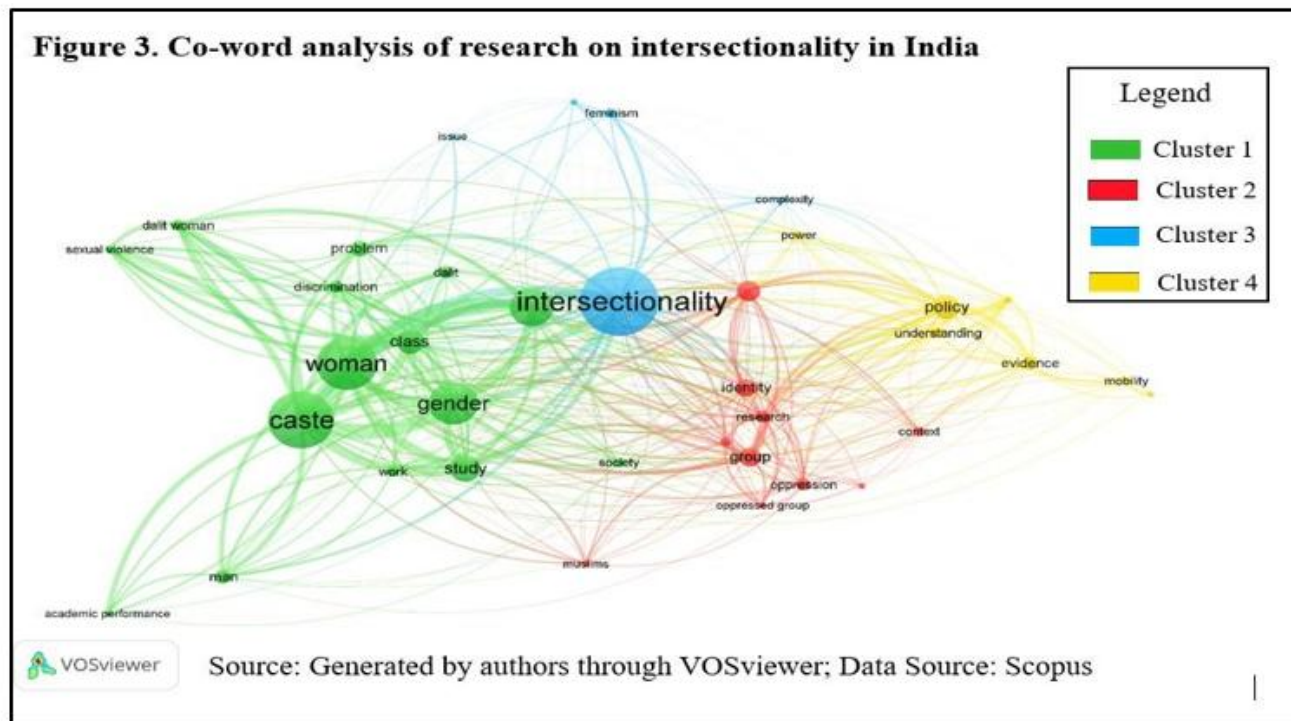
ਸਾਰਣੀ 2. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼-ਵਾਰ

ਦਰਜਾ 1	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	1106
2	ਯੂਨਾਇਟੇਡ ਕਿੰਗਡਮ		351
3	ਕੈਨੇਡਾ		178
4	ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ		82
5	ਜਰਮਨੀ		64
6	ਸਵੀਡਨ		51
7	ਨੀਦਰਲੈਂਡਜ਼		49
8	ਸਪੇਨ		49
9	ਭਾਰਤ		34
10	ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ		32

ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਵਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮਾਜਿਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਰੇਗੇ (2013) ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਗਏ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੈਟਿੰਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮੈਪਿੰਗ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

4.1 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗਤਾ

ਮੌਜੂਦਾ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਕੋਪਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਪਕ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, VOSviewer ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਵਰਡ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ, ਨਾਰੀਵਾਦ, ਲਿੰਗ, ਔਰਤਾਂ, ਜਾਤ, ਵਰਗ, ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ, ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ, ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ, ਸ਼ਕਤੀ, ਜ਼ੁਲਮ, ਵਿਤਕਰਾ, ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੀਵਰਡ ਹਨ ਜੋ ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਹਿ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਇਸਦੇ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਡੂੰਘੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚਿੱਤਰ 3 ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਾਰਤ 23 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਟੈਕਸਟੁਅਲ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਕੈਪਚਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਥੀਮ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ VOSviewer ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਸ਼ਬਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਕੇਪਸ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਟਾਡੇਟਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ। ਕੱਢੇ ਗਏ ਡੇਟਾ ਦੀ ਦਸਤੀ ਜਾਂਚ ਨੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਕਸਟ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੈਂਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਵਾਰ ਆਏ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੇਤਾਲੀ। ਸਹਿ-ਸ਼ਬਦ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ VOSviewer ਦੇ ਐਲਗੋਰਿਦਮ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ

ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਂਤੀ ਆਵਰਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਹੇਰ ਰੰਗ-ਕੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

"ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ" ਸ਼ਬਦ 23 ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ (43) ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਤ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸੰਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਥੀਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਛਾਣੇ ਗਏ ਥੀਮਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰਣੀ 3 ਹਰੇਕ ਕਲੱਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਕਲੱਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਚਿਤ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਭਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਿ-ਸ਼ਬਦ VOSviewer ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਲੱਸਟਰਾਂ ਨਾਲ ਗੁੰਜਦੇ ਸਨ, ਸੁਖਮ ਥੀਮੈਟਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਸਾਰਣੀ 3. ਸ਼ਬਦ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ

ਕਲੱਸਟਰ	ਸ਼ਰਤਾਂ	ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ
1	ਜਾਤ, ਔਰਤ, ਲਿੰਗ, ਭਾਰਤ, ਅਧਿਐਨ, ਵਰਗ, ਸਮੱਸਿਆ, ਮਰਦ, ਦਲਿਤ, ਵਿਤਕਰਾ, ਦਲਿਤ ਔਰਤ, ਕੰਮ, ਸਮਾਜ, ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ	216
2	ਅਨੁਭਵ, ਸਮੂਹ, ਪਛਾਣ, ਜ਼ੁਲਮ, ਖੋਜ, ਸੰਦਰਭ, ਸਬੰਧ, ਵਿਅਕਤੀ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਸਮੂਹ	76
3	ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀਤਾ, ਨਾਰੀਵਾਦ, ਚੁਣੌਤੀ, ਜਟਿਲਤਾ, ਮੁੱਦਾ	61
4	ਨੀਤੀ, ਸਬੂਤ, ਸਮਝ, ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ, ਸ਼ਕਤੀ, ਅਚੱਲਤਾ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮੂਹ	49

4.2 ਕਲੱਸਟਰ 1: ਆਪਸੀ ਬੁਣਾਈ

ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕਲੱਸਟਰ 1, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਦਾ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਲਿੰਗ ਪੱਖਪਾਤ, ਜਾਤੀਗਤ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ (ਕੁਮਾਰ, 2021)। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਜਾਤੀ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਵਰਗ-ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਤੀ-ਅਧਾਰਤ ਪੱਖਪਾਤ, ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਖੋਜ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤੀਗਤ ਅੰਤਰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਪਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਵਾਇਤੀ ਲਿੰਗ ਭੂਮਿਕਾ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸ਼ਕਤੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਬਾਈਨਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਲੱਸਟਰ 1 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਪਛਾਣਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਏਜੰਟਾਂ ਵਜੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਛੜੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਅਤੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਰੇ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਉੱਚ-ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ (ਮੁਖੇਪਾਧਿਆਏ ਅਤੇ ਚੰਦਾ, 2022) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਉੱਚ ਦਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਚ-ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਕਸਰ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਲਾਈ ਉੱਤੇ ਏਕਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਹੈ? ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਮਥਾਮਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭਾਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਆਨੰਦੀ, 2013)। ਔਰਤਾਂ ਦੇਵੀ ਪੂਜਾ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨਾਲ

ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਥਾਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਰਸਮੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਵੀ ਜੋ ਜਾਤੀ ਅਧੀਨਤਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਲਿੰਗ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ ਜੀਵਨ-ਨਿਰਬਾਹ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਤਕਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਲੈਂਸ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟਦੇ ਹਨ (ਬਖਸ਼ੀ ਅਤੇ ਫਰਨਾਂਡੋ, 2022)। ਉਹ ਖੋਜ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸਥਾਨਿਕ ਲਿੰਗ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤੱਟਵਰਤੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਤੱਟਵਰਤੀ ਭੂਗੋਲ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਮਰਦ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਟ੍ਰੀਮ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟਦੇ ਹਨ (ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹੂ, 2024) ਅਤੇ ਆਈਆਈਟੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਤ, ਵਰਗ ਅਤੇ ਲਿੰਗ (ਗੁਪਤਾ, 2019)।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਅਤੇ ਨਸਲ ਦੇ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਸ਼ਰਮਾ, 2022)। ਦਲਿਤ ਕਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਆਂ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਵਿਤਕਰਾ ਅਕਸਰ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਰਗੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮੂਹਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਸੈਕਸ਼ਨਲ ਖੋਜ ਜਾਤ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਗੁਭਾਈ ਅਤੇ ਕਾਰਾਪਾਰੇ (2015) ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਈਆਂ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਏਡ ਦੀ ਇਕੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਏਡ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਖੋਜ ਕਰਦਾ ਹੈ।

4.3 ਕਲੱਸਟਰ 2: ਖੋਜ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਸਮੂਹ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜਿਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਜਾਤ, ਵਰਗ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ ਵਰਗੀਆਂ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜੌਨ, 2015)। ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧੀਤਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੱਛਮੀ ਢਾਂਚਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਗਏ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ

ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਮਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਭਿੰਨ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਕਲਪਿਕ ਨਵੀਨਤਾ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਲੱਸਟਰ 2 ਸਮਝ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਸਮੂਹਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੰਕਲਾ ਐਟ ਅਲ. (2023) ਨੇ ਬਿਹਾਰ, ਇੱਕ ਘੱਟ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਤ ਨਾਲ ਲਿੰਗ ਦਾ ਓਵਰਲੈਪ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਵਿਕਲਪ ਵੋਟਰ ਦੇ ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਨਸਲੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਛਾਣ-ਅਧਾਰਤ ਵੋਟਿੰਗ ਤਰਜੀਹਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਬੰਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਧਨੰਜਯ (2022) ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ੁਲਮ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਜ਼ਾਲਮ-ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਬਾਈਨਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਛਾਣਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਲੋਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ 'ਤੇ ਡਰਾਇੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੰਟਰਸਾਈਕਿਕ, ਇੰਟਰਪਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮਿਕ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਸਾਈਕਿਕ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪਛਾਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਮਲਿੰਗੀ ਪਛਾਣ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬਹੁਵਚਨ ਸਵੈ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਲੇਖਕ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਲੈਂਸ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬੈਰੇਪੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਗਾਹਕਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੰਦਰਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

4.4. ਕਲੱਸਟਰ 3: ਨਾਰੀਵਾਦ

ਮੈਨਨ (2015) ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪਛਾਣ ਨਿਰੰਤਰ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਪੁਨਰਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸੈਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤਾ ਪਛਾਣਾਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦਾ। ਮੈਨਨ ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮਝਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤਾ ਦੀ ਗੂੰਝਲਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਸੋਚ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਾਰੀਵਾਦ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ 'ਤੇ ਮੁੜ ਆਕਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੈਨਨ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨੋਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਭਾਰਤੀ ਨਾਰੀਵਾਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਮਰੂਪ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤਾ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨੂੰ ਗੂੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਵਰਗੇ ਭਾਰਤੀ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਪਛਾਣ ਦੀਆਂ ਗੂੰਝਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਉਪਯੋਗ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਦੇਹਰੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਬੋਝ ਵਿੱਚ ਸਮਤਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਡੂੰਘੇ ਪਛਾਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਹ ਆਲੋਚਨਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸੂਖਮ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਜਨ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਭਿੰਨ, ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਜ ਲਿੰਗ ਨੂੰ ਦਮਨਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਭਵੀ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ (ਬਜ਼ਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਕਰਮ, 2021)। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਉੱਚ-ਜਾਤੀ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਹਨ ਜੋ ਵਧੇਰੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਤ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਹਰੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਜਨਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਢੁਕਵੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਰਗੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਨਾਇਰ ਅਤੇ

ਵੇਲਹਾਰਡਟ (2020) ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਨਸਲੀ ਜਾਂ ਧਰਮ ਵਰਗੀਆਂ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਪੀੜਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਜਨਿਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ 'ਤੇ ਖੋਜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੂਹ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਲਿੰਗ ਪਛਾਣਾਂ - ਜਾਤੀਵਾਦ, ਸੰਪਰਦਾਇਕਤਾ ਅਤੇ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਉਪ-ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਹਨ।

4.5. ਕਲੱਸਟਰ- 4: ਬਿਜਲੀ, ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਚਾਲਕ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਖੋਜ ਨੇ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ 'ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਪੇਪਰ ਦੇ ਕਲੱਸਟਰ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਡੈਲਟਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਵਾਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, 3% ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ (ਕੁੰਡਿਲ ਐਟ ਅਲ., 2021)। ਐਡਸਟ੍ਰੋਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਰੇਖ (2016) ਇੱਕ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਲੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਵਰ ਸਟ੍ਰਕਚਰ ਅਤੇ ਸਟ੍ਰਕਚਰਲ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਵਾਈ ਅਕਸਰ ਪਾਵਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ੁਲਮ ਲਿੰਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦੀਕਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ (2022) ਡਿਜੀਟਲ ਲਿੰਗ ਪਾੜੇ ਅਤੇ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਿੰਗ ਪਾੜਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਲਿੰਗ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜਾਤ, ਵਰਗ ਅਤੇ ਧਰਮ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਡਿਜੀਟਲ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਸਮੇਤ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਗਏ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਧੇਰੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਜੀਟਲ ਲਿੰਗ ਪਾੜੇ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰ ਅਛੂਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨੀਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਂਝੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੌਰਾਹਿਆਂ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

5. ਅੱਗੇ ਦਾ ਰਸਤਾ

ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸਲ, ਵਰਗ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਕਨਵਰਜੈਂਸ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਸਾਹਿਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਫਰੇਮਵਰਕ ਵੱਖਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵਾਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਲਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੈਂਸ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ, ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਵਾਂਝੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰਾਮ ਦੇ ਫੈਲਿਆ ਹੈ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨਾਤਮਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਲਈ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਜੀਵਿਤ ਅਨੁਭਵਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝਾਂ ਤੋਂ ਸਬਕ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

6. ਸਿੱਟਾ

ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਤ, ਵਰਗ, ਲਿੰਗ, ਸਿੱਖਿਆ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧੀ ਪਹੁੰਚਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ, ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਤਾਕਤਾਂ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਗਏ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਤ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਤ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਸੰਗਮ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿੰਗਲ-ਪੁਰੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕੇ ਗਏ ਪਛਾਣਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਵਿਲੱਖਣ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਖੋਜ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ, ਜਾਤ, ਲਿੰਗ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਰਗੇ ਤੱਤ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਪੈਟਰਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੀਮਤ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਸੈਟਿੰਗ, ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣਕ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲਿੰਗ,

ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ ਦਾ ਸੰਗਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਯੋਗ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੈਂਸ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਕਰੀਅਰ-ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਝਲਤਾ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗੀ।

ਇਹ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਮਾਜਿਕ ਵੱਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧੀ ਪਹੁੰਚਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਨਾਲ, ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਉਪਾਅ ਇਕੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਤਰਜੀਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਨਿਯਮ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਉਮਰ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਸ਼ੇਬੱਧ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ੁਲਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਮਿਲਿਤ ਸਮਝ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਸੁਖਮਤਾਵਾਂ (ਬੁਰਾਓਏ 2004), ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਲੋਕਾਂ" ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਗੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਲਈ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਿਤ ਅਨੁਭਵ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਵੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਖੋਜ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਅਣਗਿਣਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਫਿਰ ਵੀ, ਜਨਤਕ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਖੋਜ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ-ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਕੇ, ਫੋਕਸ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਐਂਕਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲੀਅਨ ਸਿੱਖਿਅਕ ਫਰੇਅਰ (2017) ਦੀ ਸਕਾਲਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਈ ਸਮਾਜਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ 'ਤੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ

ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸੁਖਮਤਾਵਾਂ, ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਹਵਾਲੇ

1. ਆਨੰਦੀ ਐਸ. ਦਿ ਮਥਾਮਸ: ਲਿੰਗ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀਤਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ। ਇਕਨਾਮਿਕ ਐਂਡ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਵੀਕਲੀ. 2013;48(18):64-71.
2. ਬਖਸ਼ੀ ਏਜੇ, ਫਰਨਾਂਡੋ ਬੀਜੇ. ਨੌਜਵਾਨ ਬਾਲਗਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਪੇਂਡੂ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀਤਾ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਗਾਈਡੈਂਸ ਐਂਡ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ. 2022;50(6):966-984.
3. ਬਜਾਜ਼ ਆਰਵਾਈ, ਅਕਰਮ ਐਮ. ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧਤਾ ਦੀ ਪੜਚੋਲ: ਇੱਕ ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਐਨ। ਜਰਨਲ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਲਚਰ ਐਂਡ ਸੋਸਾਇਟੀ. 2021;12(2):190-210.
4. ਬੁਰਾਵੇਏ ਐੱਮ. ਜਨਤਕ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਲਈ। ਅਮਰੀਕਨ ਸੋਸ਼ੀਅਲੋਜੀਕਲ ਰਿਵਿਊ. 2005;70(1):4-28.
5. ਕਾਰਬਾਡੇ ਡੀਡਬਲਯੂ, ਕ੍ਰੇਨਸ਼ਾ ਕੇਡਬਲਯੂ, ਮੇਅਜ਼ ਵੀਐਮ, ਟੈਮਲਿਨਸਨ ਬੀ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ: ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਮੈਪਿੰਗ। ਡੂ ਬੋਇਸ ਰਿਵਿਊ. 2013;10(2):303-312.
6. ਚੇ ਐਸ, ਕ੍ਰੇਨਸ਼ਾ ਕੇਡਬਲਯੂ, ਮੈਕਕਾਲ ਐਲ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵੱਲ: ਥਿਊਰੀ, ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਸਿਸ। ਸਾਈਨਸ. 2013;38(4):785-810.
7. ਕੇਲਿਨਜ਼ ਪੀਐਚ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਐਜ਼ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਸੋਸ਼ਲ ਥਿਊਰੀ। ਡਰਹਮ, ਐਨਸੀ: ਡਿਊਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ; 2019.
8. ਕੇਲਿਨਜ਼ ਪੀਐਚ, ਡਾ ਸਿਲਵਾ ਈਸੀਜੀ, ਏਰਗਨ ਈ, ਅਤੇ ਹੋਰ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਐਜ਼ ਕ੍ਰਿਟੀਕਲ ਸੋਸ਼ਲ ਥਿਊਰੀ। ਸਮਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤ. 2021; 20:690-725.
9. ਕਲਾਰਕ ਏਵਾਈ, ਮੈਕਕਾਲ ਐਲ. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਆਖਿਆ। ਡੂ ਬੋਇਸ ਰਿਵਿਊ. 2013;10(2):349-363.
10. ਕ੍ਰੇਨਸ਼ਾ ਕੇ. ਨਸਲ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਲਾਂਘੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ: ਭੇਦਭਾਵ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਧਾਂਤ, ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਨਸਲ ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਆਲੋਚਨਾ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਲੀਗਲ ਫੋਰਮ. 1989;1(8).

11. ਕ੍ਰੋਨਸ਼ਾ ਕੇ. ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ: ਅੰਤਰ-ਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ, ਪਛਾਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ। ਇਨ: ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ: ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਠਕ. 2013. ਪੰ. 332-354.
12. ਕੁੰਡਲ ਜੀ, ਸਿੰਘ ਸੀ, ਐਡਗਰ ਡਬਲਯੂਐਨ, ਸਫਰਾ ਡੀ ਕੈਪੇਸ ਆਰ, ਵਿਨਸੈਂਟ ਕੇ, ਟੇਬੇਥ ਐਮ, ਅਤੇ ਹੋਰ. ਇੱਕ ਜਲਵਾਯੂ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਖੋਜ ਏਜੰਡੇ ਵੱਲ: ਅੰਤਰ-ਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ, ਅਚੱਲਤਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ। ਗਲੋਬਲ ਐਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟਲ ਚੈਂਜ. 2021; 69:102315.
13. ਧਨੰਜਯ ਡੀ. ਅਸੀਂ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਹਾਂ: ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਨਸਿਕ, ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਮੇਲ-ਜੋਲ। ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨਲ ਐਨਾਲਿਸਿਸ ਜਰਨਲ. 2022;52(3):244-258.
14. ਚੀਕਸ਼ਿਤ ਏ, ਬੰਦੇ ਐਮਯੂਐਲ, ਚੀਕਸ਼ਿਤ ਏ. ਡਿਜੀਟਲ ਲਿੰਗ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਾਉਣਾ: ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧਤਾ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ। ਜੈਡਰ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ. 2022;30(3):437-457.
15. ਐਡਸਟ੍ਰੋਮ ਜੇ, ਸਿੰਘ ਐਸਕੇ, ਸ਼ਾਹਰੇਖ ਟੀ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ: ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਿਤਰਸੱਤਾਤਮਕ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੁੰਜੀ? ਆਈਡੀਐਸ ਬੁਲੇਟਿਨ. 2016;47(5):57-74.
16. ਫਰੇਅਰ ਪਾਓਲੋ. ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ। ਲੰਡਨ: ਪੈਂਗੁਇਨ ਕਲਾਸਿਕਸ; 2017.
17. ਗੁਪਤਾ ਐਨ. ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਜਾਤੀ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗਤਾ: ਇੱਕ ਕੁਲੀਨ ਭਾਰਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ। ਜੈਡਰ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ. 2019;23(2):165-186.
18. ਹੰਕਲਾ ਸੀ, ਬੈਨਰਜੀ ਐਸ, ਥਾਮਸ ਏ, ਬੈਨਰਜੀ ਏ. ਨਸਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣ: ਬਿਹਾਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧ। ਕੰਪੈਰੇਟਿਵ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਸਟੱਡੀਜ਼. 2023;56(9):1433-1469.
19. ਜੌਨ ਐਮਈ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ: ਅਸਵੀਕਾਰ ਜਾਂ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੰਵਾਦ? ਇਕਨਾਮਿਕ ਐਂਡ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਵੀਕਲੀ. 2015;50(33):72-76.
20. ਕੁਮਾਰ ਏ, ਕੁਮਾਰ ਏ. ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਵਰਗ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ। ਜਰਨਲ ਆਫ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰਾਨਸਜੈਂਡਰ ਸਟੱਡੀਜ਼. 2021;22(10):123-134.
21. ਕੁਮਾਰ ਏ, ਸਾਹੂ ਐਸ. ਜਾਤੀ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਧਾਰਾ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਰੋਧਤਾ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਸਬੂਤ। ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਇਕਨਾਮਿਕਸ. 2024;32(1):20-46.
22. ਮੰਗੁਭਾਈ ਜੇਪੀ, ਕੈਪਰਾਰੇ ਸੀ. "ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਛੱਡੋ" ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੀਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਚੀਅਨ ਏਡ ਦਾ ਤਜਰਬਾ। ਜੈਡਰ ਐਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ. 2015;23(2):261-277.
23. ਮੈਕਕਾਲ ਐਲ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ। ਸਾਈਨਸ. 2005;30(3):1771-1800.
24. ਮੈਨਨ ਐਨ. ਇੰਟਰਸੈਕਸ਼ਨੈਲਿਟੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ। ਇਨ: ਦਲਿਤ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ: ਇੱਕ ਪਾਠਕ. ਰੂਟਲੇਜ; 2019. ਪੰ. 25-39.
25. ਮੁਖੇਪਾਧਿਆਏ ਐਸ, ਚੰਦਾ ਟੀ. ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ "ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ": ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਹਿੰਸਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਸਬੰਧਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ। ਇੰਡੀਅਨ ਜਰਨਲ ਆਫ ਹਿਊਮਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ. 2022;16(1):119-138.
26. ਨਾਇਰ ਆਰ, ਵੇਲਹਾਰਡਟ ਜੇਆਰ. ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ-ਸੈਕਸ਼ਨਲਿਟੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧ: ਅੰਤਰ-ਸੈਕਸ਼ਨਲ ਅੰਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਜਰਨਲ ਆਫ ਸੋਸ਼ਲ ਇਸ਼ੂਜ਼. 2020;76(4):993-1013.
27. ਰਾਜ ਏ, ਸਿਨਹਾ ਏ. ਮਾਈਕਲ ਬੁਰਾਵੇਏ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿਬਲੀਓਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਐਨ। ਫਰੰਟੀਅਰਜ਼ ਇਨ ਸੋਸ਼ਿਆਲੋਜੀ. 2024; 9:1337742. doi:10.3389/fsoc.2024.1337742.
28. ਰੇਗੇ ਐਸ. ਜਾਤ ਲਿਖਣਾ/ਲਿੰਗ ਲਿਖਣਾ: ਦਲਿਤ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਜ਼ੁਬਾਨ; 2013.
29. ਸ਼ਰਮਾ ਐਮ. ਜਾਤ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ-ਕਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀਤਾ। ਐਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਐਂਡ ਸੋਸਾਇਟੀ. 2022;13(1):78-97.

Creative Commons License

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution–Non-commercial–No Derivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) License. This license permits users to copy and redistribute the material in any medium or format for non-commercial purposes only, provided that appropriate credit is given to the original author(s) and the source. No modifications, adaptations, or derivative works are permitted.

About the Author

Surjit Singh is a UGC NET-qualified educator and teacher of Punjabi at Government Co-ed Secondary School, West Azad Nagar, Delhi, India. He is associated with the field of Political Science and is committed to teaching, academic development, and contributing to the educational growth of students through effective learning and scholarly engagement.